

**ДЕРЖАВНА СЛУЖБА СТАТИСТИКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ СТАТИСТИКИ,
ОБЛІКУ ТА АУДИТУ**

**КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ
ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЛЬНОСТІ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор
з науково-педагогічної роботи

Л.Є. Момотюк

“01” вересня 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 14. НАЦІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА

Ступінь вищої освіти **Бакалавр**

Галузь знань **05 «Соціальні та поведінкові науки»**

Спеціальність **051 «Економіка»**

Освітньо-професійна програма **«Прикладна статистика та бізнес-аналітика»**

Київ
2022 рік

Робоча програма «Національна економіка» для студентів спеціальності 051 «Економіка», «31» серпня 2022 року. – 25 с.

Розробник: Луньова Т.С., доцент кафедри економіки та менеджменту зовнішньоекономічної діяльності, к.е.н.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри економіки та менеджменту зовнішньоекономічної діяльності
Протокол «30» серпня 2022 року № 1

Схвалено Вченою радою фінансово-економічного факультету НАСООА
Протокол від «31» серпня 2022 року № 1

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 4,0	05 «Соціальні та поведінкові науки» Спеціальність 051 «Економіка»	Обов'язкова
Модулів – 1	Освітньо-професійна програма: «Прикладна статистика та бізнес-аналітика»	Рік підготовки:
Змістових модулів – 2		3-й
Загальна кількість годин – 120		Семестр
		5-й
		Лекції
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної та індивідуальної роботи студента – 5	Рівень освіти: перший (бакалаврський)	30 год.
		Практичні, семінарські
		26 год.
		Самостійна робота
		64 год.
		Вид контролю: екзамен

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

2.1. Мета викладання навчальної дисципліни – вивчення закономірностей та особливостей функціонування національної економіки порівняно з економіками інших країн; формування у майбутніх фахівців системи економічних знань про механізми функціонування національної економіки; формування у студентів теоретико-методичних знань і практичних навиків з питань регіонального розвитку економіки.

2.2. Завдання вивчення навчальної дисципліни: розкриття загального та особливого в національній економічній системі; дослідження впливу інституціональних чинників на специфіку економічного розвитку; оволодіння знаннями і методами історичного аналізу економічних процесів; вивчення теоретичних основ та ресурсних передумов розміщення продуктивних сил, формування і розвитку міжгалузевих комплексів, міжрегіональних і зовнішньоекономічних зв'язків; опанування методами, що використовуються при аналізі розвитку економіки регіонів та обґрунтуванні територіальної організації виробництва; формування комплексного, просторового сприйняття економіки з позиції активізації людського фактора, необхідності врахування досягнень науково-технічного прогресу у вирішенні соціально-економічних проблем; вивчення функціональної ролі держави в управлінні економікою та шляхів удосконалення державної регіональної політики; формування сучасного економічного мислення та світогляду студентів.

2.3. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

- структуру національної економіки із різними ієрархічними підсистемами;
- теорії та моделі економічного розвитку;
- інструментарій економічного регулювання з боку держави;
- методи соціально-економічного прогнозування та принципи макроекономічного програмування;
- сучасний стан проблем та перспектив регіонального розвитку господарства регіонів та економічних районів;
- сутність, завдання, принципи та механізм реалізації державної регіональної економічної політики;
- зовнішні зв'язки національної економіки;

вміти:

- аналізувати структуру національної економіки за різними критеріями;
- аналізувати основні фактори, що впливають на стан економіки;
- виявляти конкурентні переваги та слабкості, притаманні національній економіці та економіці регіонів країни;
- характеризувати зміну ефективності всієї національної економіки та економіки регіонів;
- характеризувати тенденції зовнішньоекономічної діяльності та

економічної безпеки країни;

- досліджувати тенденції розвитку національної економіки та економіки кожного регіону за допомогою інструментарію макроекономічного аналізу;
- робити обґрунтовані висновки щодо стану економіки країни, резервів та перспектив її розвитку.

2.4. Найменування компетентностей, формування яких забезпечує вивчення навчальної дисципліни:

ЗК8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;

СК1. Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- та міжнародному рівнях;

СК3. Розуміння особливостей провідних наукових шкіл та напрямів економічної науки;

СК4. Здатність пояснювати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних моделей, аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані результати;

СК5. Розуміння особливостей сучасної світової та національної економіки, їх інституційної структури, обґрунтування напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави;

СК14. Здатність поглиблено аналізувати проблеми і явища в одній або декількох професійних сферах з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.

2.5. Передумови для вивчення навчальної дисципліни – наявність систематичних та ґрунтовних знань з компонент освітньо-професійної програми: «Основи економічної науки», «Макроекономіка», «Історія економіки та економічної думки».

2.6. Результати навчання:

ПРН 3. Знати та використовувати економічну термінологію, пояснювати базові концепції мікро- та макроекономіки;

ПРН 4. Розуміти принципи економічної науки, особливості функціонування економічних систем;

ПРН 7. Пояснювати моделі соціально-економічних явищ з погляду фундаментальних принципів і знань на основі розуміння основних напрямів розвитку економічної науки;

ПРН 9. Усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави;

ПРН 11. Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин;

ПРН 17. Виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в одній або декількох професійних сферах з врахуванням ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.

3. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ТА РЕГІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІК

Тема 1. Національна економіка: загальне та особливе

Національна економіка як система. Загальносистемні та особливі властивості національної економіки. Цілі національної економіки та умови їх досягнення.

Характеристика основних суб'єктів національної економіки. Сектор домогосподарств, функції домогосподарств та основна мета. Фірма як компонент національної економіки, її функції та цілі. Держава як компонент національної економіки та суб'єкт господарювання.

Зв'язки між компонентами й елементами національної економіки: бюрократичні, ринкові, етичні та агресивні. Ринок як найбільш універсальна форма зв'язку економічних суб'єктів-носіїв попиту та пропозиції. Економічні відносини: сутність та структура.

Предмет, завдання і методи вивчення навчальної дисципліни «Національна економіка».

Рекомендована література:

Базова: [4-5]

Допоміжна: [3, 8]

Інформаційні ресурси: [1-4]

Тема 2. Економічні теорії та базисні інститути національної економіки

Теорії національної економіки. Погляди економістів минулого і сучасності щодо сутності національної економіки, концепції її формування і розвитку.

Характеристика німецької історичної школи як методологічної основи вивчення «національних систем». «Національна система» Ф. Ліста. «Основи національної економії» В. Ойкена.

Базисні інститути національної економіки. Інституціональні елементи господарської системи на макрорівні. Демократія і свобода як базові інститути національної економіки. Головні принципи демократії. Економічна демократія, концепція економічної демократії. Економічна свобода економічних суб'єктів. Бюрократія та бюрократизм.

Рекомендована література:

Базова: [3-5]

Допоміжна: [1, 4]

Інформаційні ресурси: [2, 4-6]

Тема 3. Основні моделі національної економіки

Причини існування різних моделей національних економік. Підходи до класифікації економічних систем. Моделі доіндустріальної, індустріальної та постіндустріальної економіки.

Основні риси ринкової економіки. Переваги та недоліки ринкової економіки. Особливості командно-адміністративної економіки. Переваги та недоліки командно-адміністративної системи.

Характерні риси та моделі змішаної економічної системи. Американська, японська та шведська моделі. Концепція "економіки узгоджень". "Соціальне ринкове господарство" як форма переходу від воєнної, надцентралізованої економіки Німеччини до мирної. Основні елементи сучасної структури соціального ринкового господарства.

Поняття перехідної економіки. Особливості моделі розвитку національної економіки України

Рекомендована література:

Базова: [3-5]

Допоміжна: [9, 17]

Інформаційні ресурси: [1-2, 4-5, 7]

Тема 4. Структура національної економіки та структурна політика держави

Сутність структури економіки. Основні види структурних співвідношень на макроекономічному рівні: відтворювальні, соціальні, галузеві, регіональні, зовнішньоекономічні.

Галузева структура економіки, її поділ на сектори. Зміна співвідношень між групами галузей внаслідок науково-технічної революції. Регіональна структура економіки, два типи регіональних систем.

Соціальна структура економіки: розподіл народного господарства за формами власності, за організаційно-правовими формами підприємництва, за рівнем доходів певних верств населення.

Структурні проблеми економіки України. Основні диспропорції економіки на момент отримання незалежності. Стан розвитку малого та середнього підприємництва в державі. Розвиток галузей ринкової інфраструктури.

Структурна політика держави: пасивна та активна. Основні напрями державної структурної політики. Методи прямого та непрямого регулювання. Основні пріоритети структурної політики України на сучасному етапі.

Рекомендована література:

Базова: [3-5]

Допоміжна: [9-10]

Інформаційні ресурси: [2, 5, 7]

Тема 5. Регіональні аспекти розвитку національної економіки

Сутність понять «регіон, економічний район, регіональна економіка». Соціальна роль регіону. Адміністративно-територіальний поділ країни. Сучасна схема економічного районування України.

Сутність поняття «продуктивні сили». Структура системи продуктивних сил. Основні закономірності та принципи розміщення продуктивних сил (РПС).

Закономірності ефективного розміщення продуктивних сил, раціонального розміщення продуктивних сил, пропорційного та комплексного розміщення продуктивних сил.

Закономірність економічної цілісності регіону, закономірність регіональної інтеграції господарства.

Територіальний поділ праці - основа формування економічних районів. Три групи галузей регіонального господарського комплексу. Ефективність спеціалізації регіону.

Регіональна політика: зміст та основні завдання. Два аспекти регіональної політики – політичний та економічний. Основні елементи регіональної політики. Форми територіального регулювання в економічно розвинутих країнах.

Рекомендована література:

Базова: [1-3]

Допоміжна: [11,16]

Інформаційні ресурси: [1-3, 7]

Тема 6. Програмування та прогнозування національної економіки

Сутність і основні принципи економічного та соціального прогнозування. Головні функції прогнозування. Система прогнозів економічного та соціального розвитку. Методи і моделі прогнозування. Порядок розробки прогнозних документів.

Суть державного програмування і види програм. Методика та організація розробки цільових комплексних програм. Програми економічного і соціального розвитку в Україні.

Місце макроекономічного планування в системі державного регулювання економіки та види макроекономічних планів. Індикативне (рекомендаційне) планування, його методологія.

Рекомендована література:

Базова: [3-5]

Допоміжна: [5, 8]

Інформаційні ресурси: [1-3, 5]

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2

ГОСПОДАРСЬКИЙ КОМПЛЕКС ТА РЕГІОНАЛЬНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ

Тема 7. Національне багатство та система потенціалів національної економіки

Сутність та складові національного багатства. Система потенціалів національної економіки. Природно-ресурсний потенціал. Земельні ресурси та їх використання. Державне регулювання земельних ресурсів. Мінеральні ресурси та сировинно-ресурсна безпека.

Демографічний та трудовий потенціал. Чисельність населення та демографічна ситуація в країні. Трудові ресурси та їх використання. Державне регулювання ринку праці.

Науково-технічний потенціал. Характеристика наукового потенціалу. Сучасний стан розвитку науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт (НДДКР). Технологічні парки. Бізнес-інкубатори. Інноваційний характер розвитку економіки.

Інформаційний потенціал. Національний інформаційний ресурс. Національний інформаційний простір країни. Сучасний стан розвитку інформаційних технологій в країні.

Рекомендована література:

Базова: [1-5]

Допоміжна: [5, 12, 15]

Інформаційні ресурси: [1-2, 4-7]

Тема 8. Господарський комплекс України, регіональні особливості його розвитку і розміщення

Сутність господарського комплексу та його структура. Галузь, основні та обслуговуючі галузі. Класифікація видів економічної діяльності (КВЕД). Міжгалузеві комплекси: сутність приклади, характеристика.

Особливості розвитку та регіонального розміщення основних галузей промисловості України. Основні підприємства нафтопереробної галузі. Види електростанцій, їх розміщення за регіонами країни, переваги та недоліки.

Форми організації виробництва в чорній металургії. Розміщення власне металургійного виробництва в Україні. Особливості кольорової металургії.

Фактори, що впливають на розміщення машинобудівних підприємств.

Особливості хімічної та нафтохімічної промисловості. Центри виробництва мінеральних добрив.

Розвиток та розміщення агропромислового комплексу України. Основні зони спеціалізації сільського господарства. Особливості розвитку та розміщення галузей первинної переробки сільськогосподарської сировини.

Транспортний комплекс, фактори, що впливають на його розвиток та регіональне розміщення.

Рекомендована література:

Базова: [1-5]

Допоміжна: [5, 12]

Інформаційні ресурси: [1-2, 4-5, 7]

Тема 9. Національна економіка та економічна безпека

Сутність економічної безпеки національної економіки. Складові економічної безпеки. Методологічні аспекти визначення рівня економічної безпеки країни. Оцінка стану економічної безпеки України. Внутрішні та зовнішні загрози економічній безпеці України.

Механізм забезпечення економічної безпеки національної економіки України. Рада національної безпеки і оборони України. Нормативно-правова база із забезпечення економічної безпеки. Концепція економічної безпеки України.

Рекомендована література:

Базова: [3-5]

Допоміжна: [8, 13-14]

Інформаційні ресурси: [1-2, 4-6]

Тема 10. Політика економічного зростання в національній економіці

Сутність економічного розвитку та основні показники його рівня. Індекс людського розвитку: зміст та складові.

Сутність економічного зростання. Три напрями вивчення цього процесу у сучасній економічній теорії. Значення економічного зростання для країни. Інтенсивний та екстенсивний типи економічного зростання. Фактори економічного зростання.

Концепція сталого розвитку. Економічний вимір сталого розвитку. Соціальний вимір сталого розвитку. Екологічний вимір сталого розвитку. Нова парадигма сталого розвитку економіки. Національні можливості забезпечення сталого розвитку в Україні.

Рекомендована література:

Базова: [1-5]

Допоміжна: [4, 15]

Інформаційні ресурси: [2-4, 7]

Тема 11. Інтеграція національної економіки у світове господарство

Зовнішньоекономічна політика та її види. Протекціонізм та фритредерство. Фактори, що впливають на зовнішньоекономічну політику. Тарифні й нетарифні інструменти протекціоністської політики. Платіжний баланс.

Сутність економічної інтеграції. П'ять рівнів розвитку інтеграційних процесів. Переваги інтеграції для взаємодіючих сторін. Сприятливі фактори входження України у світове господарство. Основні форми міжнародного співробітництва України. Інтеграція до ЄС - геополітична стратегія України.

Розвиток транскордонного співробітництва в Україні. Єврорегіони як форма транскордонного співробітництва. Головні проблеми транскордонної співпраці. Напрями удосконалення регіональної політики розвитку транскордонного співробітництва України з країнами ЄС.

Рекомендована література:

Базова: [1-5]

Допоміжна: [2, 7, 16]

Інформаційні ресурси: [2, 4-6]

Тема 12. Державне регулювання національної економіки

Основні недоліки механізму ринкового саморегулювання. Сутність державного регулювання економіки, його необхідність та об'єктивна потреба. Функції держави в ринковій економіці та напрями державного регулювання. Моделі державного регулювання економіки.

Форми та методи державного регулювання економіки. Методи прямого державного впливу. Методи опосередкованого державного регулювання.

Напрями державного регулювання ринку праці. Мінімальна заробітна плата, її регулююча роль та вплив на макроекономічний стан. Державне регулювання тривалості робочого часу в Україні. Державне регулювання зайнятості.

Негативні наслідки монополізму. Основні напрями антимонопольної політики в Україні. Монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання.

Державна інвестиційна політика. Принципи та форми державного регулювання інвестиційної діяльності.

Рекомендована література:

Базова: [3-5]

Допоміжна: [6, 9, 15]

Інформаційні ресурси: [1-4, 6-7]

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Денна форма				
	Всього	у тому числі			
лек.		пр.	інд	с.р.	
Змістовий модуль 1					
Теоретичні основи національної та регіональної економік					
Тема 1. Національна економіка: загальне та особливе	8	2	2		4
Тема 2. Економічні теорії та базисні інститути національної економіки	10	2	2		6
Тема 3. Основні моделі національної економіки	10	2	2		6
Тема 4. Структура національної економіки та структурна політика держави	10	2	2		6
Тема 5. Регіональні аспекти розвитку національної економіки	12	4	2		6
Тема 6. Програмування та прогнозування національної економіки	8	2	2		4
<i>Разом за змістовим модулем 1</i>	<i>58</i>	<i>14</i>	<i>12</i>		<i>32</i>
Змістовий модуль 2					
Господарський комплекс та регіональні аспекти розвитку економіки					
Тема 7. Національне багатство та система потенціалів національної економіки	10	2	2		6
Тема 8. Господарський комплекс України, регіональні особливості його розвитку і розміщення	14	4	4		6
Тема 9. Національна економіка та економічна безпека	8	2	2		4
Тема 10. Політика економічного зростання в національній економіці	10	2	2		6
Тема 11. Інтеграція національної економіки у світове господарство	8	2	2		4
Тема 12. Державне регулювання національної економіки	12	4	2		6
<i>Разом за змістовим модулем 2</i>	<i>62</i>	<i>16</i>	<i>14</i>		<i>32</i>
Усього годин	120	30	26		64

5. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	2	3
1	<p style="text-align: center;">Тема 1. Національна економіка: загальне та особливе</p> <p style="text-align: center;">План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Національна економіка як система, її властивості 2. Цілі національної економіки та умови їх досягнення 3. Характеристика основних суб'єктів національної економіки 4. Види зв'язків між компонентами та елементами національної економіки 5. Предмет, завдання і методи навчальної дисципліни «Національна економіка» 	2
2	<p style="text-align: center;">Тема 2. Економічні теорії та базисні інститути національної економіки</p> <p style="text-align: center;">План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Теорії національної економіки 2. Характеристика німецької історичної школи як методологічної основи вивчення «національних систем» 3. Інститути національної економіки 4. Демократія і свобода як базові інститути національної економіки 	2
3	<p style="text-align: center;">Тема 3. Основні моделі національної економіки</p> <p style="text-align: center;">План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Причини існування різних моделей національних економік 2. Підходи до класифікації економічних систем 3. Основні риси ринкової економіки 4. Особливості командно-адміністративної економіки 5. Характерні риси та моделі змішаної економічної системи 6. Поняття перехідної економіки. Особливості моделі розвитку національної економіки України 	2
4	<p style="text-align: center;">Тема 4. Структура національної економіки та структурна політика держави</p> <p style="text-align: center;">План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність структури економіки 2. Структурна політика держави 3. Структурні проблеми економіки України та пріоритети структурної політики 	2

1	2	3
5	<p>Тема 5. Регіональні аспекти розвитку національної економіки</p> <p>План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття регіону, економічного району та регіональної економіки 2. Закономірності та принципи регіонального розміщення продуктивних сил 3. Регіон в системі територіального поділу праці 4. Регіональна політика: зміст та основні завдання 	4
6	<p>Тема 6. Програмування та прогнозування національної економіки</p> <p>План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність прогнозування та види прогнозів 2. Основні функції, принципи та методи прогнозування 3. Державне програмування і види програм 4. Сутність макроекономічного планування, види планів. 	2
7	<p>Тема 7. Національне багатство та система потенціалів національної економіки</p> <p>План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність та складові національного багатства. 2. Характеристика природно-ресурсного потенціалу національної економіки 3. Демографічний та трудовий потенціали 4. Науково-інноваційний потенціал 5. Інформаційний потенціал національної економіки 	2
8	<p>Тема 8. Господарський комплекс України, регіональні особливості його розвитку і розміщення</p> <p>План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність господарського комплексу та його структура 2. Особливості розвитку та регіонального розміщення основних галузей промисловості України 3. Розвиток та розміщення агропромислового комплексу України 4. Транспортний комплекс, фактори, що впливають на його розвиток та регіональне розміщення 	4
9	<p>Тема 9. Національна економіка та економічна безпека</p> <p>План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність та складові економічної безпеки національної економіки 2. Визначення рівня економічної безпеки 3. Механізм забезпечення економічної безпеки національної економіки 	2

1	2	3
10	<p>Тема 10. Політика економічного зростання в національній економіці</p> <p>План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність економічного розвитку та основні показники його рівня 2. Економічне зростання та його типи 3. Фактори економічного зростання 4. Концепція сталого розвитку 	2
11	<p>Тема 11. Інтеграція національної економіки у світове господарство</p> <p>План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Зовнішньоекономічна політика та її види. Платіжний баланс 2. Інтеграція національної економіки України у світове господарство 3. Розвиток транскордонного співробітництва в Україні 	2
12	<p>Тема 12. Державне регулювання національної економіки</p> <p>План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність державного регулювання економіки, його необхідність та об'єктивна потреба 2. Функції держави в ринковій економіці та напрями державного регулювання 3. Форми та методи державного регулювання економіки 4. Державне регулювання окремих сфер національної економіки в Україні. 	4
	Разом	30

6. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	2	3
1	<p>Тема 1. Національна економіка: загальне та особливе</p> <p>План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Властивості національної економіки як системи 2. Характеристика основних макроекономічних суб'єктів національної економіки України. 3. Досягнення незалежності економіки України. 	2
2	<p>Тема 2. Економічні теорії та базисні інститути національної економіки</p> <p>План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Характеристика німецької історичної школи як методологічної основи вивчення «національних систем» 2. Роль та значення інститутів для національної економіки 3. Розвиток концепції економічної демократії 	2

1	2	3
3	<p>Тема 3. Основні моделі національної економіки</p> <p>План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основні риси ринкової економіки 2. Особливості командно-адміністративної економіки 3. Характерні риси японської моделі економічної системи 4. Шведська модель, її особливості та переваги 5. Особливості моделі розвитку національної економіки України 	2
4	<p>Тема 4. Структура національної економіки та структурна політика держави</p> <p>План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Співвідношення між споживанням і нагромадженням в Україні 2. Структура зовнішньої торгівлі України 3. Основні диспропорції структури економіки України на момент отримання незалежності 	2
5	<p>Тема 5. Регіональні аспекти розвитку національної економіки</p> <p>План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основні положення Закону України «Про стимулювання розвитку регіонів 2. Економічне районування в Україні на сучасному етапі 3. Спеціалізація регіонів України 4. Принцип субсидіарності в державній регіональній політиці України 	2
6	<p>Тема 6. Програмування та прогнозування національної економіки</p> <p>План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Характеристика сценаріїв розвитку України на середньостроковому відрізку часу (2015–2020 роки) 2. Сценарії розвитку майбутньої економіки України на довгостроковий період (2020–2030 роки) 3. Програми регіонального розвитку в Україні 	2
7	<p>Тема 7. Національне багатство та система потенціалів національної економіки</p> <p>План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Економічна оцінка природно-ресурсного потенціалу України 2. Характеристика трудового потенціалу, основні показники, що його вимірюють 3. Науково-інноваційний потенціал України 4. Проблеми збереження екологічного потенціалу України 	2

1	2	3
8	<p>Тема 8. Господарський комплекс України, регіональні особливості його розвитку і розміщення</p> <p>План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність господарського комплексу та його структура 2. Особливості розвитку та регіонального розміщення основних галузей промисловості України 3. Розвиток та розміщення агропромислового комплексу України 4. Транспортний комплекс, фактори, що впливають на його розвиток та регіональне розміщення 	4
9	<p>Тема 9. Національна економіка та економічна безпека</p> <p>План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Енергетична безпека України: стан та шляхи забезпечення 2. Основні показники продовольчої безпеки в Україні 3. Внутрішні загрози економічній безпеці України 4. Зовнішні загрози економічній безпеці України 5. Механізм забезпечення економічної безпеки національної економіки 	2
10	<p>Тема 10. Політика економічного зростання в національній економіці</p> <p>План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Фактори та показники економічного зростання 2. Позитивні та негативні наслідки економічного зростання 3. Досвід національних економік світу в питаннях забезпечення економічного зростання 4. Характеристика Концепції сталого розвитку 	2
11	<p>Тема 11. Інтеграція національної економіки у світове господарство</p> <p>План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Місце України у світових господарських зв'язках 2. Україна і Світова Організація Торгівлі 3. Вступ до Європейського Союзу – стратегічна мета України 	2
12	<p>Тема 12. Державне регулювання національної економіки</p> <p>План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Державне регулювання ринку праці в Україні 2. Захист конкуренції в Україні 3. Державне регулювання зовнішньої торгівлі в Україні 	2
	Разом	26

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	2	3
1	<p style="text-align: center;">Тема 1. Національна економіка: загальне та особливе</p> <p style="text-align: center;">Питання до самостійного вивчення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальносистемні та особливі властивості національної економіки 2. Суб'єкти національної економіки України. 3. Ринок як найбільш універсальна форма зв'язку економічних суб'єктів-носіїв попиту та пропозиції. 	4
2	<p style="text-align: center;">Тема 2. Економічні теорії та базисні інститути національної економіки</p> <p style="text-align: center;">Питання до самостійного вивчення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Погляди економістів минулого і сучасності щодо сутності національної економіки 2. Базисні інститути національної економіки. 3. Інституціональні елементи господарської системи на макрорівні. 	6
3	<p style="text-align: center;">Тема 3. Основні моделі національної економіки</p> <p style="text-align: center;">Питання до самостійного вивчення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Підходи до класифікації економічних систем. 2. Основні риси та обливості ринкової економіки, командно-адміністративної економіки та змішаної економічної системи. 3. Особливості моделі розвитку національної економіки України 	6
4	<p style="text-align: center;">Тема 4. Структура національної економіки та структурна політика держави</p> <p style="text-align: center;">Питання до самостійного вивчення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основні види структурних співвідношень на макроекономічному рівні. 2. Галузева структура економіки, її поділ на сектори. 3. Основні напрями державної структурної політики. 	6
5	<p style="text-align: center;">Тема 5. Регіональні аспекти розвитку національної економіки</p> <p style="text-align: center;">Питання до самостійного вивчення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність понять «регіон, економічний район, регіональна економіка». 2. Сутність поняття «продуктивні сили». Структура системи продуктивних сил. 3. Територіальний поділ праці – основа формування економічних районів. 4. Основні елементи регіональної політики. 	6

1	2	3
6	<p>Тема 6. Програмування та прогнозування національної економіки</p> <p>Питання до самостійного вивчення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Система прогнозів економічного та соціального розвитку. 2. Методика та організація розробки цільових комплексних програм 3. Місце макроекономічного планування в системі державного регулювання економіки. 	4
	<p>Теми рефератів за змістовим модулем 1:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Динаміка та структура ВВП України 2. Розвиток приватизації в Україні 3. Характеристика домашніх господарств України 4. Проблема бідності в Україні та шляхи її подолання 5. Інфляційні процеси у світовій економіці та в Україні 6. Сучасний стан ринку праці в Україні 	
7	<p>Тема 7. Національне багатство та система потенціалів національної економіки</p> <p>Питання до самостійного вивчення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Система потенціалів національної економіки. 2. Земельні ресурси та їх використання. 3. Трудові ресурси та їх використання. 4. Характеристика наукового потенціалу. 5. Сучасний стан розвитку інформаційних технологій в країні. 	6
8	<p>Тема 8. Господарський комплекс України, регіональні особливості його розвитку і розміщення</p> <p>Питання до самостійного вивчення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Господарський комплекс та його структура 2. Особливості розвитку та регіонального розміщення основних галузей промисловості України 3. Фактори, що впливають на розміщення машинобудівних підприємств 4. Агропромисловий комплекс України 	6
9	<p>Тема 9. Національна економіка та економічна безпека</p> <p>Питання до самостійного вивчення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Методологічні аспекти визначення рівня економічної безпеки країни 2. Механізм забезпечення економічної безпеки національної економіки України. 3. Концепція економічної безпеки України. 	4
10	<p>Тема 10. Політика економічного зростання в національній економіці</p> <p>Питання до самостійного вивчення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність економічного розвитку та основні показники його рівня. 2. Концепція сталого розвитку. Економічний, соціальний та екологічний вимір сталого розвитку. 3. Національні можливості забезпечення сталого розвитку в Україні 	6

1	2	3
11	<p>Тема 11. Інтеграція національної економіки у світове господарство</p> <p>Питання до самостійного вивчення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Фактори, що впливають на зовнішньоекономічну політику. 2. Переваги інтеграції для взаємодіючих сторін. 3. Розвиток транскордонного співробітництва в Україні. 	4
12	<p>Тема 12. Державне регулювання національної економіки</p> <p>Питання до самостійного вивчення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність державного регулювання економіки, його необхідність та об'єктивна потреба. 2. Напрями державного регулювання ринку праці. 3. Принципи та форми державного регулювання інвестиційної діяльності. 	6
<p>Теми рефератів за змістовим модулем 2:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Динаміка та структура державного боргу України 2. Інвестиції в економіку України: стан, проблеми, перспективи 3. Енергетична залежність України 4. Теорії економічного зростання 5. Зовнішньоекономічна політика України 6. Платіжний баланс України 7. Товарна структура експорту та імпорту України 8. Україна і Європейський Союз 		-
	Разом	64

8. Методи навчання

Для досягнення мети та завдань курсу, впродовж лекційних та семінарських занять передбачено застосування наступних методів навчання:

- за джерелами знань: словесні – розповідь, пояснення, лекція, консультація; наочні – демонстрація, ілюстрація; практичні – практична робота, тестування, ситуаційні завдання;

- за характером логіки пізнання: аналітичний, синтетичний, аналітико-синтетичний, індуктивний, дедуктивний;

- за рівнем самостійної розумової діяльності використовуються методи: проблемний, частково-пошуковий, дослідницький;

- за рівнем інноваційності: ситуаційного аналізу, дискусія, робота в групах.

Відповідно до п. 2.1 Положення про організацію навчання студентів НАСООА за індивідуальним графіком, як *виняток*, студенти 3 курсу денної форми навчання, які не мають академічних заборгованостей, мають змогу отримати індивідуальний графік навчання, що дає їм право, визначеним у п. 2.2 Положення, бути відсутніми на лекційних, семінарських та практичних заняттях та передбачає самостійне опрацювання студентом навчального матеріалу з відповідних дисциплін.

Студент, який має право на індивідуальний графік навчання, протягом перших двох тижнів нового семестру складає графік за визначеною формою (додаток 2 до Положення), погоджує його з кожним викладачем дисциплін, передбачених навчальним планом відповідного семестру.

Студенти, що навчаються за індивідуальним графіком повинні своєчасно та в повному обсязі виконувати завдання поточного і модульного контролів на платформі Moodle. Виконання індивідуального графіку навчання є підставою для допущення студента до екзаменаційної сесії на загальних підставах.

Консультації студентів, які мають індивідуальний графік навчання, здійснюється за семестровим графіком консультацій викладача. Окремий час консультації цих студентів не передбачено.

За виконання індивідуального графіку навчання відповідає студент.

9. Методи контролю

Навчальна дисципліна «Національна та регіональна економіка» оцінюється за модульно-рейтинговою системою. Вона складається з 2-х змістових модулів. Результати навчальної діяльності студентів оцінюються за 100-бальною шкалою в кінці семестру.

Поточний контроль: основними формами поточного контролю є підготовка аналітичних оглядів за темами та розв'язок практичних завдань.

За виконання завдань змістового модуля 1 студент може отримати 28 балів:

- тема 1 – аналітичний огляд (3 бали);
- тема 2 – аналітичний огляд (3 бали) та виконання практичного завдання (2 бали);
- тема 3 – аналітичний огляд (3 бали) та виконання практичного завдання (2 бали);
- тема 4 – аналітичний огляд (3 бали) та виконання практичного завдання (2 бали);
- тема 5 – аналітичний огляд (3 бали) та виконання практичного завдання (2 бали);
- тема 6 – аналітичний огляд (3 бали) та виконання практичного завдання (2 бали);

За виконання завдань змістового модуля 2 студент може отримати 22 бали:

- тема 7 – аналітичний огляд (3 бали) та виконання практичного завдання (2 бали);
- тема 8 – аналітичний огляд (3 бали) та виконання практичного завдання (2 бали);
- теми 9-10 – аналітичний огляд (4 бали) та виконання практичного завдання (2 бали);
- теми 11-12 – аналітичний огляд (4 бали) та виконання практичного завдання (2 бали).

За несвоєчасне виконання завдань поточного контролю (підготовку аналітичного огляду та вирішення практичного завдання) знімається по 0,5 балів за кожне завдання.

У разі недостатньої кількості балів за поточний контроль студент може отримати додатково по 5 балів за кожен змістовий модуль за умови виконання індивідуального завдання у формі реферату з обов'язковим захистом під час проведення викладачем консультацій з дисципліни згідно затвердженого графіку.

Відповідно до Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти в НАСОН та Положення про академічну доброчесність у НАСОН у разі

виявлення викладачем порушення студентом норм та правил академічної доброчесності, викладач зобов'язаний застосувати норми п.11.8.3 Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти в НАСOA, зокрема: «повторне проходження оцінювання (тест, контрольна робота, залік, іспит тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента (модуля) освітньої програми».

Модульний контроль: дві модульні контрольні роботи у формі підсумкового тестування. Студент може отримати максимально 10 балів за першу модульну контрольну роботу (теми 1-6) та 10 балів за другу модульну контрольну роботу (теми 7-12).

За несвоєчасне виконання завдань модульного контролю знімається по 3 бали за кожен модульну контрольну роботу.

Підсумковий контроль: екзамен. Студент може отримати максимально 30 балів.

За результатами семестру студент отримує підсумкову оцінку за 100-бальною системою, яка розраховується як накопичена сума отриманих балів за всі види поточного, модульного та підсумкового контролю.

У випадку, якщо за результатами модульно-рейтингового контролю студент отримав сумарну кількість балів, що не перевищує 49 балів, до екзамену він не допускається і направляється на повторний курс вивчення дисципліни.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота												Екзамен	Сума
Змістовий модуль № 1						Змістовий модуль № 2							
T1	T2	T3	T4	T5	T6	МК1	T7	T8	T9-10	T11-12	МК2	30	100
3	5	5	5	5	5	10	5	5	6	6	10		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D		
60-63	E	задовільно	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Методичне забезпечення

1. Опорний конспект лекцій з дисципліни «Національна економіка» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня / Укладач Т.С. Луньова. Київ: НАСОА, 2022. 62 с. URL: <http://194.44.12.92:8080/jspui/handle/123456789/6546>

2. Методичні рекомендації для підготовки до семінарських занять з дисципліни «Національна економіка» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 051 «Економіка» / Укладач Т.С. Луньова, Київ: НАСОА, 2022. 29 с. URL: <http://194.44.12.92:8080/jspui/handle/123456789/6541>

3. Методичні рекомендації для самостійної роботи з дисципліни «Національна економіка» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 051 «Економіка» / Укладач Т.С. Луньова, Київ: НАСОА, 2022. 58 с. <http://194.44.12.92:8080/jspui/handle/123456789/6543>

4. Луньова Т.С. Збірник практичних завдань для самостійного вивчення навчальної дисципліни «Національна економіка» для студентів спеціальності 051 «Економіка». Київ: Національна академія статистики, обліку та аудиту, 2021. 87 с. <http://194.44.12.92:8080/jspui/handle/123456789/5836>

5. Тести для самоперевірки, завдання для поточного (модульного) та підсумкового контролю знань здобувачів (в електронній формі, розміщені на платформі Moodle).

12. Рекомендована література

Базова

1. Богословська А. В., Кваша О. С. Регіональна економіка: навч. посібник. Миколаїв: Видавець Ємельянова Т.В., 2018. 488 с.

2. Гусева О. Ю., Воскобоева О. В., Ромащенко О. С. Регіональна економіка: навчальний посібник. Київ : ДУТ, 2018. 55 с.

3. Конохова З. П. Моделі державного регулювання економіки : навчально-методичний посібник. Харків : НТУ «ХП», 2018. 132 с.

4. Мельникова В. І. Національна економіка: навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 248 с.

5. Носова О. В. Національна економіка: навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 512 с.

Допоміжна

1. Алексєєв В. М., Липовська Н. А. Взаємовідносини держави та суспільства: навч. посіб. Дніпро: ГРАНІ, 2019. 172 с.

2. Булах Т. М., Іващенко О. А., Плахотнікова Л. О. Аналіз стану та тенденції розвитку зовнішньої торгівлі України з країнами ЄС. *Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту*. 2019. № 1-2. С. 59-68. URL: <http://194.44.12.92:8080/jspui/handle/123456789/3719>.

3. Галушка З. І., Катаранчук Г. Г. Поведінка домашніх господарств України: моделі та особливості регулювання. Монографія. Чернівці: Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, 2018. 190 с.

4. Економічні свободи для зміцнення соціально-економічного розвитку України в умовах глобальних трансформацій / Наук. ред. В. Юрчишин. Київ : Заповіт, 2020. 276 с. URL: https://razumkov.org.ua/uploads/article/2020_Economic_freedom.pdf.

5. Енергетична стратегія України на період до 2030 року, схвалена Розпорядженням КМУ від 24.07.2013 р. № 1071-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0002120-13>.

6. Залюбовська С. С., Колупаєв Ю. Б., Мельничук І. О. Проблеми залучення інвестиційних ресурсів в економіку України. *Інвестиції: практика та досвід*. 2018. №8. С. 26-30. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/8_2018/8.pdf.

7. Ігнатенко Т. С., Пархоменко В. В., Тарасенко А. Г. Україна в сучасних інтеграційних процесах: передумови та проблеми. *Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту*. 2019. № 4. С. 83-91.

8. Кононова І. В. Розроблення стратегії розвитку національної економіки. *Причорноморські економічні студії*. 2018. Випуск 36. С. 60-65.

9. Кришень О. В. Теоретико-методологічні аспекти регіональної соціальної політики в період сучасних трансформацій: дис. ... канд. наук з держ. упр: 25.00.01. Дніпро, 2020. 241 с.

10. Куйбіда С. В. Концептуальні засади структурної політики держави в умовах глобалізації. *Регіональна економіка*. 2018. №1(87). С. 120-125. URL: http://re.gov.ua/doi/re2018.01.120_u.php.

11. Лелеченко А. П. Регіональна політика як науково-прикладний феномен. *Інвестиції: практика та досвід*. 2020. № 13-14. С. 92–96. DOI: 10.32702/2306-6814.2020.13-14.92.

12. Луньова Т. С. Енергоефективність економіки України: проблеми та перспективи. *Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту: зб. наук. пр.* 2021. № 1-2. С. 36-42. URL: <http://194.44.12.92:8080/jspui/handle/123456789/6170>.

13. Луньова Т. С. Соціально-економічна безпека регіону: методичні підходи до оцінювання та забезпечення. *Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту: зб. наук. пр.* 2022. № 1-2. С. 47-54. URL: <http://194.44.12.92:8080/jspui/handle/123456789/6272>.

14. Методичні рекомендації щодо розрахунку рівня економічної безпеки України, затверджені наказом Мінекономрозвитку України № 1277 від 29.10.2013 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1277731-13>.

15. Папаїка О. О. Державне регулювання макроекономічного середовища: національні особливості та світовий досвід. *Причорноморські економічні студії*. 2018. Випуск 33. С. 11-16.

16. Пархоменко В. В. Проблеми та перспективи транскордонного співробітництва в Україні. *Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту: зб. наук. пр.* 2020. № 4. С. 77-85.

17. Резнікова Н. В., Іващенко О. А., Курбала Н. В. Ретроспективний аналіз

альтернативних підходів до виокремлення розвинених країн: фінансовий, індустріальний, цифровий та інноваційний виміри розвитку. *Ефективна економіка*. 2020. № 9. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8172>.

13. Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Державної служби зайнятості України. URL: <http://www.dcz.gov.ua/control/uk/index>.

2. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

3. Офіційний сайт Інституту економіки та прогнозування. URL: <http://ief.org.ua>.

4. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: www.minfin.gov.ua.

5. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <http://www.bank.gov.ua>.

6. Офіційний сайт Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг (Нацкомфінпослуг). URL: <https://www.nfr.gov.ua/>.

7. Офіційний сайт Рахункової палати України. URL: www.ac-rada.gov.ua.